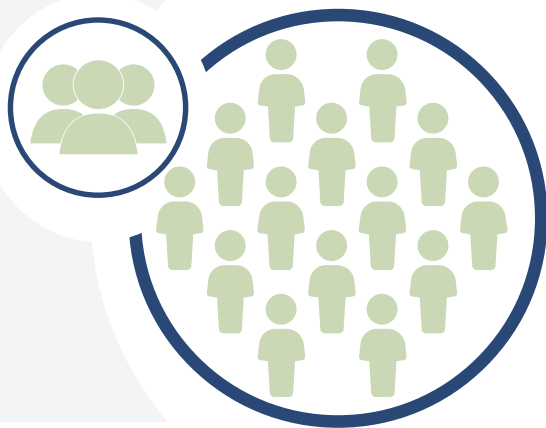

METODY DOBORU PRÓBY

Badacze stosują różne metody ustalania osób, które chcieliby objąć badaniem.

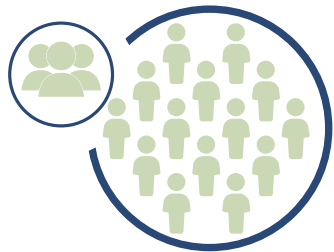
Generalnie rzecz w tym, że prawie nigdy nie da się zbadać wszystkich w danej populacji i należy tak wybrać / dobrać badanych, aby byli typowi dla całej populacji, którą reprezentują - czyli, żeby grupa badanych była reprezentatywna. Wtedy wyniki z badania można uznać za takie same albo podobne jak w całej populacji, której dotyczą badania. Nazywa się to trafnością zewnętrzną badania, a możliwość stosowania wyników i wniosków z badania dla całej populacji, której dotyczyły badania, nazywa się generalizowaniem badania.

Oto lista tych metod oraz powody, dla których mogą być używane:

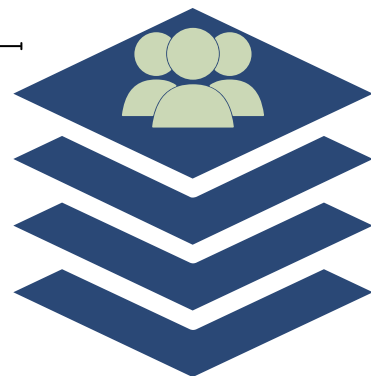
Dobór probabilistyczny (dobór losowy)

- osoby z populacji dobierane są losowo
- każda osoba z populacji ma taką samą szansę bycia wybraną
- jeśli próba jest wystarczająco duża, istnieje duże prawdopodobieństwo, iż reszta populacji będzie się zachowywać w taki sam sposób
- Podobne terminy: randomizacja / alokacja losowa dotyczą losowego umieszczania (alokacji) badanych do grupy eksperymentalnej i grupy kontrolnej w kontrolowanych badaniach eksperymentalnych

Dobór losowy warstwowy

- czasami badacze są zainteresowani głębszym zrozumieniem konkretnych podgrup w obrębie populacji takich jak różne grupy etniczne lub grupy wiekowe
- w doborze losowym warstwowym badacze wybierają grupy (lub "warstwy") i losowo dobierają uczestników z obrębu tych grup
- ta metoda gwarantuje, że próba będzie zawierała wystarczającą liczbę osób z każdej grupy (warstwy), którą zainteresowani są badacze, co pozwoli im przestudiować różnice w obrębie tych grup oraz pomiędzy tymi grupami

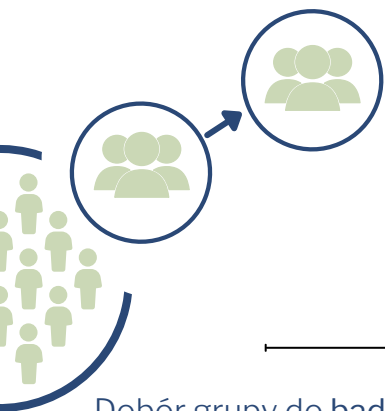

Próbkowanie klastrowe obszaru geograficznego

- jeśli populacja jest rozrzucona na dużej przestrzeni takiej jak duże miasto lub państwo, łatwiej będzie zastosować próbkowanie klastrowe, niż dobierać próbę z całej populacji
- populację dzieli się na obszary, zwane klastrami, a badacze losowo wybierają, które klastry objąć badaniem
- wszystkie osoby w każdym z klastrów są proszone o wzięcie udziału w badaniu, tak aby dana próba odzwierciedlała różnorodność osób zamieszkujących dany obszar
- próbkowanie klastrowe jest szybszym i łatwiejszym sposobem na pozyskanie próby reprezentatywnej, ale istnieje przy nim większe ryzyko błędu niż przy doborze probabilistycznym

METODY DOBORU PRÓBY

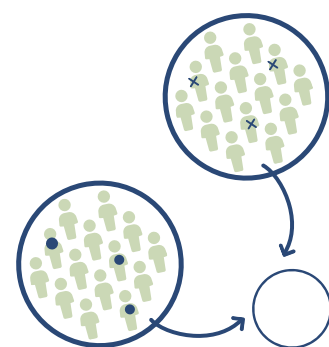

Próbkowanie panelowe

- próbkowanie panelowe wymaga losowego wybrania grupy osób, która staje się częścią panelu biorącego udział w badaniu kilka razy na przestrzeni danego okresu czasu
- na przykład w badaniu podłużnym ten sam panel osób może być badany wielokrotnie w trakcie danego okresu czasu
- próby panelowe pozwalają badaczom analizować zmiany w obrębie populacji jak również zmiany u poszczególnych osób, jednakże próby te mogą być narażone na zmniejszenie składu osobowego, jeśli uczestnicy opuszczą badanie przed jego zakończeniem

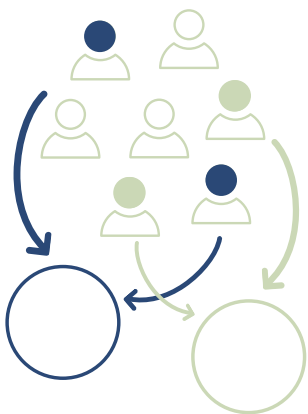
Dobór grupy do badania kohortowego

- dobór grupy do badania kohortowego wiąże się z rekrutowaniem z grupy osób (lub „kohorty”), które łączy jakiś konkretny czynnik, na przykład taki jak rok, w którym się urodziły
- zarówno dobór grupy do badania kohortowego, jak i próbkowanie panelowe są stosowane przy badaniu zmian na przestrzeni czasu, ale nie są dokładnie takie same
- podczas gdy badania korzystające z próbkowania panelowego śledzą tę samą grupę osób, badania kohortowe śledzą kohortę, ale niekoniecznie te same jednostki za każdym razem

Dobór kwotowy

- jest to nielosowa forma doboru próby i stosuje się ją często, kiedy jest niewiele czasu na rekrutację osób do badania
- najpierw badacze identyfikują istotne cechy charakterystyczne, które chcą uwzględnić w swojej próbie badawczej
- następnie badacze zaczynają rekrutować konkretne liczby uczestników, którzy posiadają te cechy; te liczby to ich „kwoty” każdej z cech
- to może oznaczać, że do pewnych grup badacze wyślą więcej zaproszeń do wzięcia udziału w badaniu, niż do innych, jeśli liczba osób z daną cechą jest niska (tj. jeśli badacze przeprowadzają sondaż wśród ludzi na ulicy i poszukują takiej samej liczby mężczyzn i kobiet, mogą przestać podchodzić do mężczyzn, kiedy ich kwota męskich uczestników badania zostanie osiągnięta)
- jako że próba nie jest wybierana losowo, badacze mogą spowodować błąd doboru w swojej selekcji (np. może im się nie spodobać wygląd kandydatów do kwoty i mogą ich omijać, aż do momentu, kiedy znajdą kogoś, kto im się spodoba)

Spis statystyczny

- w spisie statystycznym informacje lub pomiary są pobierane od całej populacji danego kraju lub obszaru. Spis taki obejmuje wszystkie osoby w danej populacji w tym samym czasie i wszystkim zadawane są te same kluczowe pytania
- na ogół spisy statystyczne są przeprowadzane regularnie, na przykład w Wielkiej Brytanii spis powszechny jest przeprowadzany co dziesięć lat
- ponieważ w danej populacji badani są wszyscy, reprezentatywność nie jest problemem

